



Toimiva kotihoito Lappiin -monipuoliset tuen muodot kotona asumiseen



Yleistä kotikuntoutuksesta

- Reablement – uudelleenmahdollistaminen
- Myös restorative care, hverdagsrehabilitering
- Tavoitteellista, tavoite löytyy asiakkaan arjesta
- Tavoite löytyy asiakkaan arjesta
- Monitoimijaista
- Asiakkaan motivaatio ja sitoutuminen!

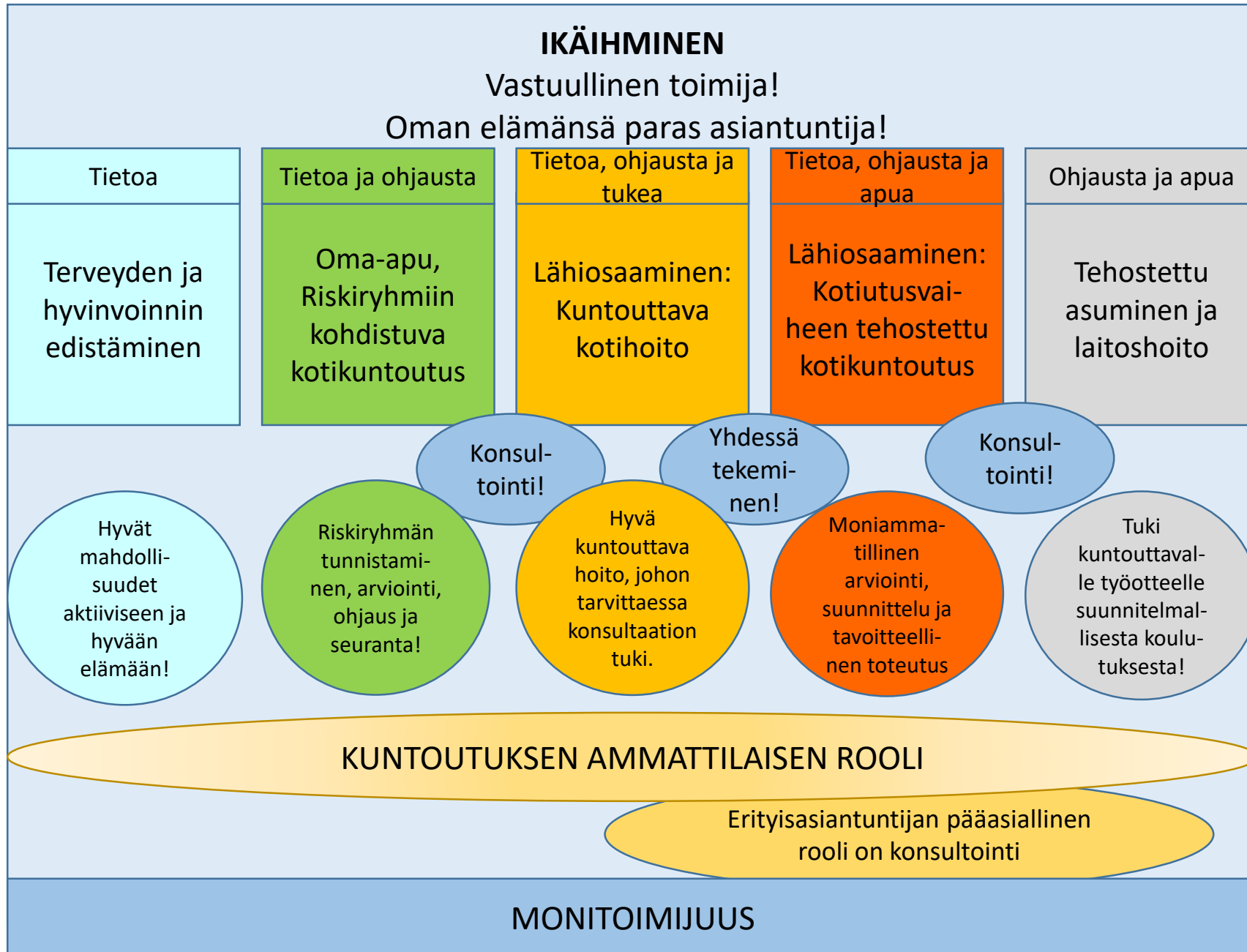


Lähi-, arki- ja kotikuntoutus (Pikkarainen A 2016)

- Lähikuntoutus
 - Vertaa ”lähipalvelut”, lähellä asiakasta, vastakohtana etäkuntoutukselle
 - Työntekijän näkökulmasta: laaja-alaista yleisosaamista
 - Esim. apuvälinetarpeen arviointi tai huolto
- Arkikuntoutus
 - Keskiössä asiakkaan tai kuntoutujan arki, kuntoutus osa arkea
 - Työntekijän näkökulmasta: valmiutta ymmärtää arjen ympäristöjä, työntekijä soveltaa omaa työtään asiakkaan ehdoilla, esim. ajankohta päivästä
- Kotikuntoutus
 - Vastakkainen laitospäätyä varten
 - Asiakkaat kotiutuvat erikoissairaanhoidosta yhä nopeammin → palvelut siirtyvät asiakkaan mukana
 - Työntekijän näkökulmasta: puuttuu oman instituution antama turva

<http://www.karelia.fi/ikanyt/2017/03/23/arki-koti-ja-lahikuntoutuksen-kasitteet/>

SENIORIKASTE: KOTIKUNTOUTUKSEN MALLI



SenioriKasteessa valmisteltu kotikuntoutuksen malli



Ennaltaehkäisevä
riskiryhmien
kotikuntoutus

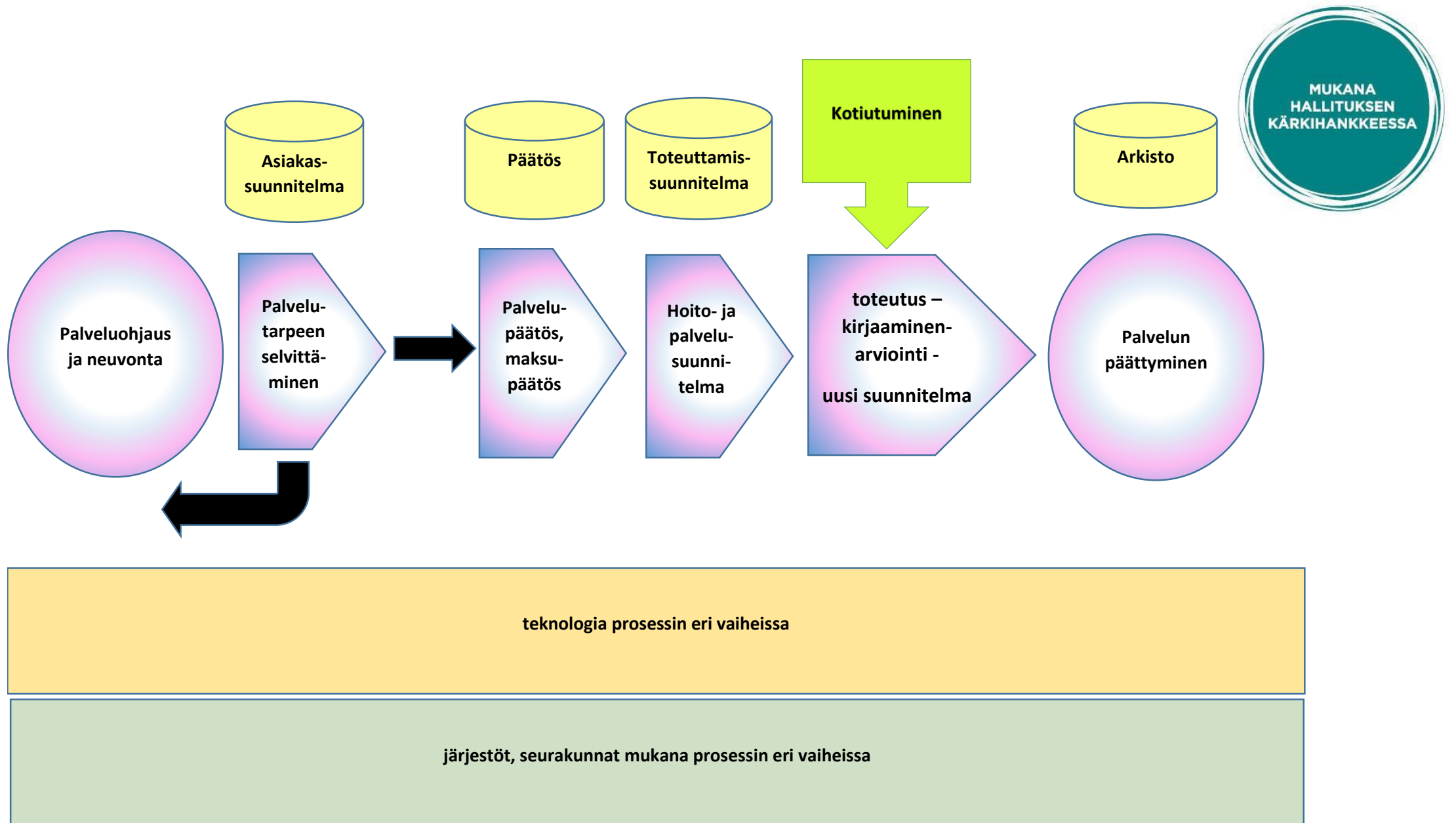
- Tavoitteena riskiryhmien löytäminen ja riskiin puuttuminen ajoissa, (kaatumisriski, osteoporoosi, eristäytyminen, liikkumattomuus)
- Toteuttajana ft, hoitaja, lääkäri, geronomi, asiakas, omainen, seniorineuvola
- Ohjausta > liikkumaan, liikuntaryhmiin, muihin harrasteryhmiin ja osallistumiseen. Tiedon antaminen omahoidosta.
- Seuranta sovitusti, päiväpalvelu yms.

Kuntouttava kotihoito

- Tavoitteena asiakkaan toimintakyvyn edistäminen ja tukeminen; toimintakyvyn laskemisen ehkäisy
- Kuntoutussuunnitelma kotona toteutettavaksi itse/yhdessä kotihoidon tai muun henkilön kanssa/arviointi sovitusti
- Toteutus asiakas itse, omainen, ft, hoitaja, kuntouttava päiväpalvelu ym.
- Toteutus asiakas päivittäin, hoitaja mukana kannustamassa tarvittaessa, ft ohjaamassa ja seuranta viikoittain/kuukausittain/tarvittaessa
- Pitkäkestoinen seuranta

Kotiutusvaiheen tehostettu kotikuntoutus

- Tavoitteena asiakkaan toimintamahdollisuuksien ja vahvuuksien etsiminen ja toimintakyvyn palauttaminen toimintakyvyn muutoksen jälkeen (leikkaus, aivotapahtuma, toimintakyvyn äkillinen aleneminen jonkun muun syyn vuoksi)
- Moniammatillista; tt, ft, hoitaja, lääkäri, asiakas itse, omainen
- Määräaikaista ja tavoitteellista
- Toteutumisaikataulu tiivis; aikaa välittömästi kotiutumisen/tehostetun kotikuntoutustarpeen hav. jälkeen
- Jakson jälkeen arvio ja jatkosuunnitelma





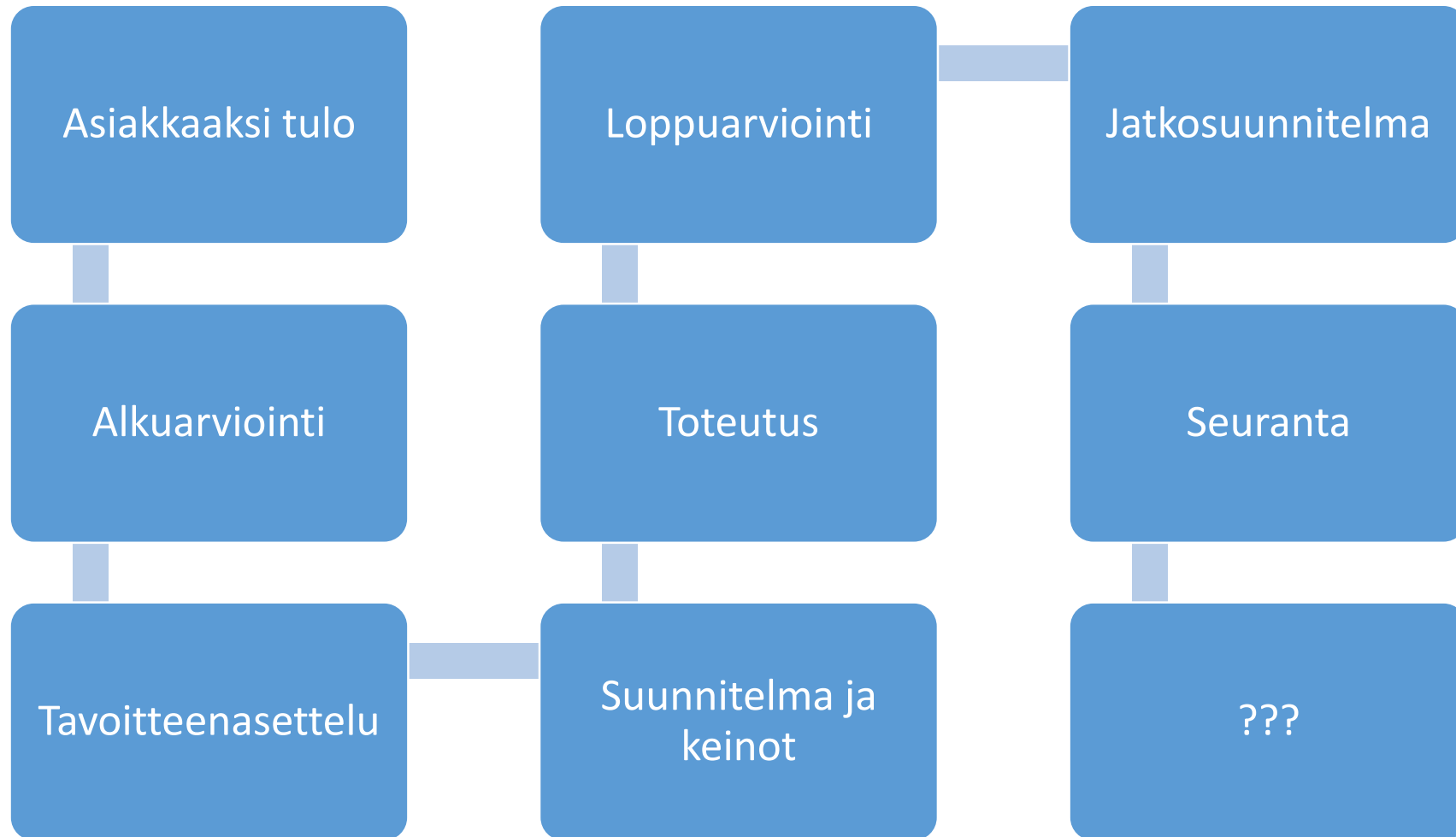
Alkukartoituksessa saatua yleistä tietoa – ei kohdennu erityisesti mihinkään kuntaan

- Tavoite yleensä liittyy asiakkaan arkeen – silloin kun se on olemassa
- Kirjaamisessa vaihtelevia käytäntöjä
- Resurssit pääsääntöisesti vähäiset
- Kuntoutusta toteutetaan jossakin määrin moniammatillisesti
- Koettu olevan merkitystä – toimintakyky, kotona asuminen, elämänlaatu
- Toteutuksessa monenlaisia haasteita – resurssit, yhteistyö, toimintakäytännöt
- Toiveita: konkreettista tietoa ja hyviä käytäntöjä, toimintamallin luominen, verkostoituminen, koulutusta



Seuraavissa dioissa työpajassa kerättyä tietoa...

- Työpajassa 28.3. osallistujat saivat pohtia, mitä asioita kotikuntoutuksen prosessissa on, mitä pitäisi selkeyttää, mistä olisi hyvä kuulla kokemuksia muualta, mitä pitäisi yhdenmukaistaa
- Tältä pohjalta suunnittelemme verkostotapaamisten sisältöjä ja nostamme tärkeitä teemoja yhteiseen käsittelyyn





Asiakkaaksi tulo

- Kaikki kotihoidon asiakkaat kuntoutusasiakkaita
- Kotikuntoutus kaikille kotihoidon asiakkaille
- Tarpeen kartoitus
- Resurssointi
 - Riskiryhmiin kuuluvien löytäminen, heidän kuntoutukseen satsaaminen
 - Sairaalajakson jälkeiseen kotikuntoutukseen satsaaminen
- Kuka löytää asiakkaat, millä kriteereillä
- Asiakkuuden kriteerit
- Saavutettavuus
- Maksut
- Kotipalvelumaksut monelle liian isot
- Lähetekäytäntö



Alkuarviointi

- Kuka tekee ja mitä?
- Kuka arvioi ja tekee suunnitelman?
- Ketkä kaikki osallistuvat alkuarviointiin
- Mitä toimintakyvyn mittareita käytetään arvioinnissa?
 - Yhtenäisiä?
 - Eri mittarit yhteen?
 - Toimiva, SPPB, puristusvoima, VAS
- RAI-arviointiin omaiset mukaan
- Yhtenäiset testaukset
- Tsekkauslista
- Omaiset?
- Käynnin ajankohta



Tavoitteenasettelu

- Asiakas, omainen
- Motivoidaan testeillä
- Tavoitteellinen
- Yksilöllisyys
- Step by step
- Asiakkaiden ja omaisten motivointi
 - Miten saadaan ymmärtämään kuntouttava työote



Suunnitelma ja keinot

- Sitoutuminen suunnitelmaan → asiakas allekirjoittaa
- Kaikkien tahojen tiedettävä kuntoutuksesta
- Omavastuun nostatus
- Henkilökunnan koulutukset: miten voimaannutetaan ja motivoidaan
- Kuntoutus ja kuntouttava hoitotyö jokapäiväiseksi rutiiniksi
- Aikataulu
- Motivointi
- Kuntoutussuunnitelma
- Yhdenmukaiset kuntoutussuunnitelmat?
- Kuntoutussuunnitelman näkyväksi pahosulle
- Kirjattava toimintasuunnitelmaan
 - Omahoitaja valvomaan



Toteutus 1/3

- Ketkä osallistuvat toteutukseen?
- Kenen vastuulla?
- Kaikkien vastuu kuntoutuksesta

- Asiakaslähtöinen suunnitelma ja toteutus
- Motivaatio + sitoutuminen
 - Kaikki työntekijät + omaiset

- Arjessa kuntoutuksen tukeminen
- Yhdessä tehden, esim. ruoka



Toteutus 2/3

- Yhteistyö
 - Kotihoidon + fysioterapeutin toiminta yhdessä asiakkaan kanssa
 - Toimintaterapeutin kanssa yhteistyö
- Yhteistyö koko prosessin ajan!
- Kirjaamisen merkitys tiedonkulkuun
- Toteutuksen kirjaamisen yhtenäistäminen



Toteutus 3/3

- Ymmärrettävät ohjeet
 - Ohjeet myös mobiiliin tai viikko-ohjelmaan
 - Miten tätä seurataan?
 - Mobiiliin kirjaus?
 - Hoitajille välineitä
 - Omaiset, ulkoilustävä
-
- Tavoitteet → muuttuvia
 - Väliarviointi

Loppuarviointi

- Kuka arvioi?
- Mitä mittareita?
- Vaikuttavuus (mittarit)
- Testit toistetaan



Jatkosuunnitelma



- Laitoskuntoutustarvearvio
- 3. sektori
- Kulkeeko jatkosuunnitelma mukana? Miten toimii?
- Asiakkaan sitouttaminen

Seuranta



- Kuka?
- Mihin kirjataan? Kuka kirjaa?
- Kenellä vastuu?
- Jatkuva seuranta
- Uudet testit



Muuta

- Muistisairaitten kuntoutus
- Fysioterapeutin työnkuva/työaika kotihoidossa
- Mitä on kuntouttava työ/työote?
- Apuvälinepalveluiden selkiyttäminen
- Asunnonmuutostöiden toteuttamisen selkiyttäminen
- Hoitajien omasta kunnosta huolehtiminen → e-passi käyttöön, kunnan porkkana



Yhteenveto ja ehdotus työstämiseen


- Kotikuntoutukseen asiakkaaksi tuleminen (mistä, kriteerit, maksut?)
- Arvioinnin toteutus ja menetelmät
- Tavoitteenasettelu

- Asiakkaan ja omaisen motivointi ja sitoutuminen?
- Toteutukseen liittyvää: yhteistyö, yhtenäiset toimintatavat
- Ennaltaehkäisevä näkökulma

- Apuvälinepalvelut ja asunnonmuutostyöt
- Etäkuntoutus

- Alustuksia, välitehtäviä, pohdintaa?
- Pilotointi joissakin kunnissa?

Ensi kerralla 16.5. teemana arviointi

- Tehtävät:
- 1. Pohtikaa omassa työyhteisössä käytössä olevia **TOIMINTAKYVYN** arviointimenetelmiä, tehkää koonti menetelmistä, jossa on menetelmän lyhyt esittely sekä plussat ja miinukset.
- 2. Vastatkaa seuraaviin työpajassa tehtyihin kysymyksiin:
 - Millainen kotikuntoutustiimi kunnassanne on?
 - Kuinka paljon on resurssia toteuttaa kotikuntoutusta per asiakas?
 - Kotikuntoutusjakson pituus?
 - Miten rajaat työtäsi, kuinka moni saa muutakin kuin yhden käynnin?
- Lähettäkää vastaukset Outille 25.4.17 mennessä!
- MUISTAKAA ONNISTUMISEN ARKKU 



Asiakkaiden osallisuus

- Hankkeessa asiakas keskiössä
- Asiakkaiden osallisuus lisääntynyt
- Asiakkaat palvelujen käyttäjän roolissa, asiakaspalautteen antajina
- Kehittäjäasiakkaat myös palvelujen suunnittelijoina ja kehittäjinä
- Yksilöinä tai ryhmissä, esim. keskustelukahvila
- <http://www.sosiaalikallega.fi/kehittajaasiakastoiminta/>

Kiitos!

stm.fi  #IKIOMAT

stm.fi/hankkeet/koti-ja-omaishoito



SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ



MUKANA
HALLITUKSEN
KÄRKIHANKKEESSA



Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Lapin toimintayksikkö



Toimiva kotihoito Lappiin
– Monipuoliset tuen muodot kotona asumiseen -hanke